

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי י"ב בשבט תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - מ

1. אלו מעשים מוכיחים שהעבד יוצא לחירות?
  - א. רבי - עבד שנשא בת חורין בפני רבו - יצא לחירות, כיון שאם לא היה משחרר, לא היה מניחו לישאנה.
  - ב. הכותב שטר אירוסין לשפחתו - ביאור המחלוקת למסקנה - אמר לה צאי בו והתקדשי בו, לרבי מאיר: יש בלשון הזה לשון שחרור, לרבנן: אין בזה לשון שחרור, ואינה מתקדשת. [ולדעת שניהם אסור לו לישא שפחה או להשיאה לאחר, ואם עשה כן, ראייה ששחררה].
  - ג. ברייתא - לווה הימנו רבו, או שעשאו רבו אפוטרופוס, או שהניח תפילין בפני רבו, או שקרא 3 פסוקים בבהכ"נ בפני רבו - ה"ז לא יצא לחירות.
  - ד. ר' יהושע בן לוי [למסקנה] - כשרבו הניח לו תפילין, יצא לחירות. שהרי עבד אינו מניח תפילין שהם מ"ע שהזמן גרמא, דאינם בלילה.

2. מה אמר ר' יוחנן נוסח שאמר הארון בשעת מיתתו בענין שפחתו?
  - א. ר"ד בשם ר' יוחנן - אל ישתעבדו בה לאחר מותי - כופין היורשים שיכתבו גט שחרור, כיון שקנין הממון כבר פקע, וצריך להפקיע האיסור. רב אמי ורב אסי חולקים - אל ישתעבדו אינו לשון שחרור, וכוננתו 'לא יטריחיה בעבודתה' וא"כ למה שיפסידו וולדותיה, ואין כופין.
  - ב. ר"ש בר יהודה בשם רבי יוחנן - 'קורת רוח עשתה לי יעשה לה קורת רוח', כופין לעשות קורת רוח, ואם אין רוחה נתקררה בלי שחרור, ישחררה. משום - מצוה לקיים דברי המת.

3. מה אמר אמימר בענין המפקיר עבדו?
  - א. לשון א' - המפקיר עבדו - אין לעבד תקנה אפילו בשטר, כיון שאת קנין האיסור לבד לא יכול להקנות לו. רב אשי דחה - הרי נפסק - יצא לחירות, וצריך גט שחרור. ענה אמימר - 'צריך ואין לו תקנה'.
  - ב. לשון ב' - המפקיר עבדו ומת - אין לעבד תקנה, כיון שאת קנין האיסור לא הוריש לבניו. רב אשי דחה - ע"פ דברי ר' דימי בשם ר' יוחנן [לעיל]. ענה אמימר - אני סובר כר"ש בר יהודה בשם ר' יוחנן.

4. מעשה שמכרו יהודים לעכו"ם קרית העבדים, כשמתו העכו"ם, רצו היתר בבנות ישראל. מה פסק להם רבינא?

תחזרו לבני אדונכם הראשונים שיכתבו לכם גט שחרור. [קנסו את המוכר עבדו רק מהממון, אך קנין האיסור נותר לאדון].

וסבר רבינא - שקנין האיסור עובר בירושה, וכרב דימי, ובאופן שאמר בלשון שחרור לא חלקו עליו. והלכה כמותו.

5. מעשה בעבד של 2 שותפים שאחד מהם שחרר חציו. לא רצה השני שיכפהו לשחרר חציו, והקנהו לבנו הקטן שאין ראוי לכופו. מה פסק רב פפאי?

כאשר עשה כן יעשה לו, גמולו ישיב לו בראשו. קטן אוהב דמים, נעמיד אפוטרופוס שישומו יפה בחצי דמיו, והעבד יקרקש בזווי, והקטן יתרצה מדעתו לכתוב שטר שחרור.

6. ברייתא - האומר עשיתי פלוני עבדי בן חורין, עשוי ב"ח, הרי הוא ב"ח - ודווקא אם כתב לו שטר, הרי הוא בן חורין. כיצד הדין באומר 'אעשנו ב"ח?' לרבי - קנה, כיון שמשמע אעשנו בן חורין בשחרור זה שאני מוסר לו. לחכמים - לא קנה, כיון שהמשמעות שישחררו בשטר אחר. וכן הדין והמחלוקת לגבי שדה במתנה.

7. ברייתא - 'האומר עשיתי עבדי ב"ח', והעבד אומר 'לא עשאיני'. כיצד הדין?

חוששים שהאדון זיכה לו ע"י אחר, וזכין לעבד שלא בפניו.

אבל אם האדון אומר 'כתבתי ונתתי לו', והעבד אומר 'לא כתב לי ולא נתן לי' - הודאת בעל דין של העבד כמאה עדים, וכן הדין לגבי מתנה, והאדון יכול לחזור בו ולזכות בזה [ותולים שטעה].

8. דעת ר"ח ורבה - כשהמקבל בחיים ומודה שלא קיבל, הנותן אוכל הפירות. כיצד הדין אם מת, ובנו אומר לא נתן שדה זו לאבא?

משלשין ביד אחר עד שיבוא אליהו, שמא יבואו עדים שמכרה לאביו והוא לא ידע.